

DFFU Formandens beretning 2021

Et COVID19 år

Når jeg ser tilbage på det forgangne år, så var det et atypisk og mærkeligt år, der blev domineret af COVID19. For selvom vi alle er trætte af at høre om COVID19, har COVID-19 påvirket alle siden begyndelsen af marts 2020, hvor pandemien for første gang var årsag til en nedlukning af store dele af det danske samfund og hvor også uddannelsesinstitutionerne blev tvunget til at lukke ned for fysisk fremmøde og flytte alle akademiske aktiviteter til det virtuelle rum. Noget der i større eller mindre omfang har været et vilkår frem til efterårssemesteret 2021.

Dette udfordrede bibliotekssektoren, som blev tvunget til at finde nye måder, hvorpå vi kunne levere de nødvendige services til vores brugere i denne meget vanskelige tid. En udfordring, som jeg synes, at alle FFU-bibliotekerne har taget på sig, ved at tilbyde brugerne et bredt udvalg af online informationsressourcer og services kombineret med alternative metoder til at sikre adgang til de fysiske samlinger. Alle har udvist en stor velvilje og opfindsomhed, for at give de studerende og forskerne den bedst mulige online hjælp og assistance til at finde og bruge informationsressourcer under både den fulde og delvise lukning af FFU-bibliotekerne.

Men motivationen og arbejdsglæden har lidt under, at vi har skulle undvære samværet og vidensdelingen med vores kolleger og at det ikke har været muligt at færdes blandt vores brugere.

Det er derfor glædeligt, at det høje antal af vaccinerede i Danmark betyder, at COVID19 restriktionerne nu er ophævet og at vi kan komme tilbage til "new normal". En ny hverdag, hvor de studerende heldigvis er vendt tilbage til campus og forskerne til deres kontorer, men også en hverdag med nye erfaringer. Under COVID19 har vi afprøvet forskellige værktøjer og services og vi er blevet endnu mere bevidste om, hvad det virtuelle rum kan. Det er vigtigt, at vi holder fast i denne erfaring og videreudvikler på den i FFU-bibliotekerne.

DFFU 2020/21

DFFU har som forening også uundgåeligt været præget af Coronarestriktionerne. Heldigvis har foreningen en sund økonomi, så vi har haft et forholdsvis lille økonomisk tab som konsekvens af COVID19. Men helt grundlæggende har det betydet, at det har været umuligt at afholde de fysiske arrangementer, som er foreningens kerneaktivitet. Årsmødet 2020 blev aflyst og Vinterinternatet 2021 blev transformeret om til 3 online faglige formiddage med fokus på bæredygtighed.

Netop bæredygtighed er et tema, som DFFU fortsat vil have fokus på, da FFU-bibliotekerne er en vigtig aktør i sikringen af, at forskning og uddannelser bliver udført mere bæredygtigt, blandt andet ved at viden genbruges og tilgængeliggøres. Mange FFU-bibliotekerne er desuden underlagt en bæredygtighedsstrategi med fokus på alle eller udvalgte af FN's verdensmål og arbejder derfor i disse år med en strategiimplementering.

Selvom vores online arrangementer har været velbesøgt og har fået positive tilkendegivelser, så er det meget glædeligt, at årsmødet vender tilbage fysisk. Inden for vores sektor er digitalisering ikke et nyt fænomen, men noget vi løbende har arbejdet med igennem mange år. Når emnet for årsmødet er digital transformation, er det fordi temaet dækker mere end "bare" digitalisering. Det handler også om de krav forandringerne kommer til at betyde for FFU-bibliotekerne, hvad vi som sektor skal kunne, vores selvforståelse og i forhold til at benytte relevant teknologi og data til at imødekomme behovet hos vores interessenter. Et tema der er særligt aktuelt lige nu, da COVID19 har sat turbo på den digitale transformation. Gode eksempler er Open Science og AI, som der lige nu bliver arbejdet med mange steder i sektoren.

COVID19 har også betydet, at Foraene ikke har haft mulighed for at afholde de velkendte temadage og konferencer. I stedet har Foraene i foråret 2021 eksperimenteret med online kaffemøder af en times varighed med forskellige emner og mulighed for at videndele og diskutere i mindre grupper. Formålet med kaffemøderne har været at holde fast i samtalen med kollegerne rundt omkring på FFU-bibliotekerne. Et succesfuldt eksperiment, der har været stor tilslutning til.

Bestyrelsen har i 2020/21 fortsat haft fokus på arbejdet med foreningens strategi.

Bibliotekslandskabets stadige forandringer, senest med Roskilde Universitetsbiblioteks virksomhedsoverdragelse til Det Kgl. Bibliotek, stiller krav til udviklingen af DFFU som en fortsat relevant og tidssvarende forening. Forandringerne i bibliotekslandskabet betyder også, at bestyrelsen kommer med et forslag til drøftelse om at ændre i kontingent og stemmefordeling.

REVY fik i januar 2021 en ny redaktør, Stefan Katic. Som noget nyt valgte bestyrelsen at ansætte en journalist, som ikke kommer fra et FFU-bibliotek, for at få et udefra-og-ind blik på artiklerne i REVY. Der er fortsat tilknyttet en redaktionsgruppe, der består af ansatte fra FFU-biblioteker, der skal være med til at garantere, at REVY stadig er et medlemsblad med relevante og vedkommende artikler.

Det politiske landskab

I det politiske landskab sker der også forandringer, som kan få betydning for FFU-bibliotekerne.

For blot et par uger siden blev Ane Halsboe-Jørgensen (S), tidligere uddannelses- og forskningsminister, udnævnt til kulturminister og Jesper Petersen (S) blev uddannelses- og forskningsminister. Derudover indgik regeringen i juni, sammen med et bredt flertal i Folketinget, en ny politisk aftale om udflytning af videregående uddannelser i Danmark. En aftale som også får betydning for sektoren, selvom FFU-bibliotekerne ikke er direkte nævnt i aftalen.

I hovedtræk går aftalen ud på, at 60 procent af uddannelsespladserne på de fire store velfærdsuddannelser (sygeplejersker, socialrådgivere, lærere og pædagoger) skal ligge uden for de største byer inden 2030. Det skal ske ved at oprette 23 nye uddannelsessteder uden for de store byer samtidig med, at der skal ske en udflytning eller nedskalering på op til 10 pct. af uddannelserne i de

større byer. Derudover skal også mange af de engelsksprogede uddannelser udfases, hvilket især får konsekvenser for professionshøjskolerne og erhvervsakademiet.

I forbindelse med aftalen er der mange spørgsmål, der rejser sig. Hvilken model vælger vores moderinstitutioner og hvilke økonomiske konsekvenser får deres valg? Det er vigtigt, at vi deltager i debatten, så vi sikrer os, at studerende og forskere i alle landsdele får adgang til de materialer og services, som FFU-bibliotekerne stiller til rådighed. Mange FFU-biblioteker har allerede en virkelighed med forskellige lokationer fordelt over en større eller mindre geografisk afstand, men når der f.eks. skal etableres en tandlægeuddannelse i Hjørring, så ligger Aalborg Universitet ikke i Hjørring i forvejen. Hvad så med studiemiljø, IT og bibliotek? Vi har opdaget mange nye virtuelle redskaber og fået nye kompetencer under COVID19, men regeringens formål er jo at få de studerende og forskerne til at bosætte sig i lokalområdet og vil det ske, hvis studiemiljøet og forskningsbiblioteket udelukkende er virtuelt? Eller skal vi i stedet samarbejde mere med folkebibliotekerne, som aftalen lægger op til, skal spille en endnu større rolle i midtbyerne? Aftalen er endnu så ny, at vi ikke får svarene på alle disse spørgsmål her-og-nu, men der er ingen tvivl om, at aftalen vil få betydning for FFU-bibliotekerne.

I DFFU er vi meget opmærksomme på, at Den Danske Forskningsdatabase pludselig ophørte pr. januar 2021. Udover at være en offentlig tilgængelig platform med både et aktuelt og et historisk overblik over den forskning, der specifikt begås på danske forskningsinstitutioner, så var databasen også et vigtigt anvendt redskab af forskere og studerende i forbindelse med deres review-arbejde. DFFU afventer spændt resultatet af det arbejde, som Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har sat i gang med udformning af en ny national søgeportal.

DFFU det næste år – strategiske fokusområder

Bestyrelsen fortsætter arbejdet med implementering af foreningens strategi. Vi vil blandt andet fortsætte arbejdet med udviklingen af et nyt kompetencekoncept og barsler i den forbindelse med et ”inspiratorium”. En hel dag med idegenerering til nye kompetenceudviklingsaktiviteter for os, der arbejder i FFU-bibliotekerne.

Et andet kompetenceudviklingsinitiativ bestyrelsen arbejder med, er et muligt samarbejde med LIBER. FFU-bibliotekerne er i stigende grad knyttet til digitale løsninger, når vi designer nye services og tilbud. Nogle biblioteker udvikler selv løsningerne, mens andre er afhængige af partnerskaber med teknologivirksomheder eller software udviklere. Disse partnerskaber er ofte eksperimentelle og fokuserer på udvikling af et værktøj. Resultatet med dette samarbejde er ofte værdifulde services eller værktøjer, men som ikke bliver udbredt og delt hverken nationalt eller internationalt. Derfor har vi i DFFU en ambition om et samarbejde med LIBER for at kortlægge og samle erfaringer fra disse samarbejdsprojekter og services. F.eks. inden for kunstig intelligens.

Også DFFUs arrangementsformater vil der blive arbejdet med det kommende år. En brugerundersøgelse foretaget af foraene viste stor interesse for, at foraenes nye koncept med

kaffemøder fortsætter som en permanent del af foraenes arrangementsportefølje. Det at kaffemøderne er online og har en varighed på en times tid betyder, at alle interesserede har bedre muligheder for at deltage, også selvom man sidder alene på et mindre bibliotek. I 2021/2022 vil der derfor blive arbejdet videre med dette koncept. Desuden arbejdes der i DFFU-foraene videre med et koncept omkring en DFFU universalkonference, hvor alle foraene bidrager både i planlægning og afvikling.

Til slut vil jeg gerne takke jer, vores medlemmer for at deltage aktivt i DFFUs online arrangementer. Jeg glæder mig til at møde jer alle fysisk. Jeg vil også gerne takke foraene for deres store og inspirerende indsats under COVID19, samt bestyrelsen for et godt samarbejde i et COVID19 år, hvor alting ikke har været, som det plejer.

Karin Englev
Formand DFFU